

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version:

Susanne Jungerstam, Annika Wentjärvi, Anna Karlsson (2019). *I demensbyn lever personer med minnessjukdom (nästan) som förr*. Vasabladet, 24.2.2019.

OPINION INSÄNDARE | 24.2.2019

INSÄNDARE: I demensbyn lever personer med minnessjukdom (nästan) som förr

Byn består av några kvarter med bara en enda utgång mot omvärlden (en bevakad svängdörr), matbutik, restaurang, café, teater, gym och frisörsalong.

SUSANNE JUNGERSTAM, ÖVERLÄRARE, SEMPRE-PROJEKTET, YRKESHÖGSKOLAN NOVIA ANNIKA WENTJÄRVI, FORSKNINGSLEDARE, SEMPRE-PROJEKTET, YRKESHÖGSKOLAN NOVIA ANNA KARLSSON, FOU-ASSISTENT, SEMPRE-PROJEKTET, YRKESHÖGSKOLAN NOVIA

Den så kallade demensbyn Hogewyk i Weesp, Nederländerna, har fått en del internationell publicitet då bykonceptet är annorlunda än de flesta boenden för minnessjuka personer i världen.

Byn består av några kvarter med bara en enda utgång mot omvärlden (en bevakad svängdörr), matbutik, restaurang, café, teater, gym och frisörsalong. I byn bor närmare 170 äldre.

Inom ramen för det EU-finansierade projektet SEMPRE har vi haft förmånen att genomföra ett studiebesök till byn tillsammans med flera parter som arbetar tillsammans med äldre personer i Österbotten. Vi vill här dela med oss av några av de intryck som byn gav oss.

Målet med byn är att livet för de boende skall vara så likt vardagen de levde tidigare som möjligt. Samtliga bosatta har en långt hunnen demens, och för de flesta är byn en sista hemvist.

I byn finns ungefär lika många anställda som bosatta. De anställda är klädda i vardagskläder och saknar yttre kännetecken.

Målet med byn är att livet för de boende skall vara så likt vardagen de levde tidigare som möjligt.

All personal tar ansvar för de minnessjuka som de möter, sträcker ut en hjälpsam hand om en minnessjuk person inte hittar fram, eller om den äldre går halvklädd omkring i kvarteren. I restaurangen fungerar de anställda vårdarna både som sällskap och som restaurangpersonal, och serverar både kaffe och vin beroende på den minnessjukas önskemål.

I varje hem bor 6–7 personer. Dagtid finns alltid en vårdare som är mer eller mindre stationär, vars uppgift är att hjälpa och vårda dem som är hemma just då, tillreda mat tillsammans med

de äldre etcetera.

Samtidigt är de äldre fria att röra sig in och ut som de önskar, och ytterligare 1–2 vårdare finns i anslutning till varje hem för att följa med till butiken, gymsalen, teatern, restaurangen eller till andra aktiviteter eller klubbar som ordnats. Teatern och restaurangen är allmänna och kan besökas av vem som helst.

Varje hem är anpassat efter ett tema som enar dem som bor i samma gemenskap utgående ifrån tidigare erfarenheter och livsstil. Att bo tillsammans med likasinnade antas stärka känslan av trygghet och samhörighet, och ökar chanserna för att de boende finner gemensamma nämnare i sysselsättningar och aktiviteter tillsammans.

I byn finns hem som är inredda i traditionell stil, urban stil eller i en mera internationell stil. Både inredning, mat och aktiviteter anpassas till den identifierade livsstilen så att de som bor i ett mera "traditionellt" hem oftare äter husmanskost, lyssnar på traditionellt (holländsk) musik, har TV:n på inhemska underhållningsprogram och nyheter, medan de hem som är mera internationellt orienterade tillreder mera utländskt inspirerad mat och ser på internationella filmer eller serier på TV, dricker ett glas vin ibland och har en mera påkostad interiör.

Kostnadmässigt försvarade den vårdare som guidade oss med att boendet inte är dyrare än andra boenden.

Skillnaden mellan Hogewyk och andra boenden för minnessjuka personer ligger främst i att de äldre långt aktiveras och rehabiliteras sig själva då de rör sig fritt över ganska stora områden och deltar i olika verksamheter i hemmet och utanför. Enligt guiden medför detta ett mindre behov av läkare och fysioterapeuter.

Samtidigt måste närstående godta att friheten medför många risker som inte är helt kontrollerbara.

Skulle utgången vara fatal måste närstående kunna leva med att tro att det ändå var bättre för den minnessjuka att vara aktiv så länge som möjligt, än att leva längre under mera kontrollerade, men kanske också mera begränsade förhållanden.

SUSANNE JUNGERSTAM, ÖVERLÄRARE, SEMPRE-PROJEKTET, YRKESHÖGSKOLAN NOVIA ANNIKA WENTJÄRVI, FORSKNINGSLEDARE, SEMPRE-PROJEKTET, YRKESHÖGSKOLAN NOVIA ANNA KARLSSON, FOU-ASSISTENT, SEMPRE-PROJEKTET, YRKESHÖGSKOLAN NOVIA

Artikeln publicerades 24.02.2019 kl 6:05

Om du har synpunkter på artikeln

Stadsrådgivning - Nykariäby - Marknadsföring

Marknadsföring

Är det något som gått godkändt, ärendegruppens ordförande, stadsdirektören, stadsstyrelsen eller fullmäktiga i Nykariäby förbi eller visste alla redan detta?

Det är enbart svar som räknas

Är det sant? Nej, man kan inte tro att det är sant att ordförande för Nykariäby stads arbetsgrupp, som sitter och jobbar med priset på arrendatorernas fridstämor, har sin egna märker bredvid och kanske drar fördel av ett högre arrende på stadens mark. Så kan det väl inte vara?

All stadsens egen godhet, som begått fel på vid prisställningen av stadens arrendatomat råkar vara klassificerad med den konsult som får uppdraget är väl bara ett sammanträffande? En tjänsteman begår ju en oferdar från utvalda konsulter, öppnar antuden på rätt dag tillsammans med sin överordnade och väljer det förmanligaste

Kommer Yle och Vill inte i stadens direktör måste det ju berättas att de där villaborna, haft